

August Strindberg: Parodi på Oscar II:s järnvägstal

Talare

August Strindberg
Författare

Plats

Det nya riket

Omständigheter

I August Strindbergs Frañn Fjañrdingen och Svartbañcken och Roñda rummet hañlls en mañgd tal, som alla añr svulstiga och genomfalska. De visar hur "den offentliga loñgnen" hañrskade oñverallt i tidens samhañlle.

1882, samma añr Oscar II hoñll sitt tal i Storlien, kom Det nya riket. Även dañr vill Strindberg visa hur tidens vañltalighet foñrsoñker doñlja de mest krassa och cyniska motiv. Han parodierar hañr ocksañ Oscar II:s beundrade jañrnvañgstal, nañr "Hans majestañt skall inviga en ny bibana uppe i Kolbottens bergslag".

Kungen kommer. Smörgåsbordet angripes. Soppan serveras. Korkarne smälla. Fågeln är uppäten. Champagne! Tal! – En ny pulsåder är öppnad (= en ny åderlåtning)! Nytt blod (= pengar) skall strömma genom den Svenska Statskroppen vars hjärta ligger på Slottsbacken; nationen (dvs. järnbruksbolaget Kolbotten) skall andas lättare, då nya syremängder tillföras. Talaren känner sig lycklig och rörd av den hyllning som hans trogna folk (de otrogna synas icke!) visat honom! Höjer sitt horn (= champagneglas) för Kolbotten, en urgammal härd för Svenskmannatrohet. (Obs: alla nya järnvägsstationer äro sådana härdar.)

Fanfarer, folket (banvakterna) sjunger Ur svenska hjärtan.

Landshövdingen har ordet. Svenska folket har alltid älskat sina konungar (såsom Erik av Pommern, Albrekt av Mecklenburg, Kristian II), och stridit och blött för dem (mycket sant!); svenska folket, vars representanter talaren ser samlade här, (talaren tror sig se riksdagsmän genom champagneglas) har alltid varit troget sina konungar (såsom Erik av Pommern, Erik XIV, Gustav III, Gustav IV) och skall alltid förbli så. Järnvägarne äro en bild av denna trohet, ty de förena konung och folk med järnband, svenska järnband (gjorda i England). Detta band skall alltid (genom lättade trupptransporter) sammanhålla konungafamiljen och folket, de skola lättare kunna så att säga umgåås med varandra och de skola lära känna varandra i botten (på glaset). Vi ha sett ett yrvaket och barbariskt folk nyligen bära hand på en ädel furste och tillåtit sig ett nesligt mord (avrättning); Svenska Folket har aldrig burit hand på någon konung (utom de sju som vräktes i en brunn vid Mula ting och utom Karl XII,

Gustav III och Gustav IV) och därför är också Svenska Folket det lyckligaste i Europa (vilken lycka är så stor att den icke kan bäras här hemma, utan måste njutas i ett annat land, Amerika).

Fanfarer! Omigen Ur svenska hjärtan!

Landshövdingen blir kommandör. Byggnadschefen får Vasen och banvakterna brännvin!

Militärdistriktets chefanser i ett bildrikt tal att järnvägarne skola bidra till folkupplysningen, (den sanna folkupplysningen nämligen) genom vilken allenast vårt folk kan lyckliggöras med den allmänna livbeväringen, vilken å sin sida skall sätta nytt liv i nationen, hämma utvandringen (betala officerarnes skulder) och borttaga den sista rest av råhet (= självkänsla) som ännu kan finnas från förgångna tider (genom det bildande umgänget med befälet). Kyrkoherden tror att järnvägarne (till Kolbotten) skola stadfästa den sanna religionen (det finns bara en sådan!) att den rena läran (Augsburgiska Bekännelsen) skall återfinna de förlorade och att tronen skall få ett säkrare stöd. Vagnarne rassla fram. En folkhögskolelärare uppläser på perrongen ett versstycke från "de djupa lederna" till konungahuset. Han blir på stället utnämnd till seminarie-rector oaktat hans protester (tysta) att han icke vill övergiva detta folk som han älskar så högt, och den ringa plats han valt för sin del.

Tåget avgår. Indelta armen hurrar icke, ty man har glömt ge dem brännvin. Den oöverskådliga folkmassan (banvakterna) hurrar.

Skott. Regementsmusik. Flaggor.

Taggar

1880-tal, 1882, Författare, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/august-strindberg-parodi-pa-oscar-ii-s-jarnvagstal>